

Aprildagene 1940

I Aftenposten 16. mai er jeg utfordret av Robert Pehrson, Ski, til fortsatt debatt om hendelser omkring 9. april 1940. Han er tilsynelatende av den oppfatning at hverken kommandanten på Oscarsborg eller admiralen i Horten gjorde *nok* i sin motstand under det tyske anfall.

Nå vet jeg ikke om han har tilstrekkelig lokalkunnskap til å kunne forestille seg den militære situasjon. Horten indre havn er ingen åpen arena for frimantøvrering. Å slippe ut derfra gjennom et trangt sund med skuddklare motstandere ventende utenfor ville i beste fall kunne karakteriseres som dumdristighet. Gamle undervannsbåter, lekkе som en sil, er heller inter høyverdig kampinstrument mot velutrustede, trenede og motiverte motstandere.

Kommandanten på Oscarsborg hadde mistet støtte fra Kopåsbatteriet som var overraskende tatt av tyske tropper med 3x15 cm kanoner intakt, og flybomber over borgen hindret mannskaper i å betjene våpnene. (Overgivelsen er forøvrig rettslig prøvet i ettertid.) Tatt i betraktning den omstendelige og langvarige nedbygging av Forsvaret og med de dertil hørende motivasjonsdrepene holdningers gunstige betingelser, kunne man kanskje heller være forundret over den kampvilje som ble utvist.

Jeg er usikker på hva Pehrsons siktemål måtte være, men det kan synes som om han mener at de omtalte militære sjefer burde ha latt seg drepe sammen med sine undergitte – for hva det måtte være verd. Det var vel ikke egentlig mer igjen som sto ugjort. . .

Jeg synes de gjorde nok, ja, mer enn nok. Så også denne meningsutveksling om aprildagene 1940.

PER K. WILHELMSSEN, Oslo

Oscarsborg igjen

A. B. Mørch tar feil når han skriver at det var snakk om krigsrett mot oberst Birger K. Eriksen, sjef på Oscarsborg festning, for å ha gjort sin plikt og gitt ordre om ild mot krysseren «Blücher». Grunnen til at det var snakk om krigsrett, var at han ikke også skjøt på de andre tyske skipene i eskadren og for at han oppga festningen allerede samme dag.

ROBERT PEHRSON, Ski

KORT SAGT

Aprildagene 1940

I Aftenposten 3.5. har Robert Pehrson kritiske bemerkninger til militære sjefers innsats 9. april 1940. Hans kommentarer vedrørende kommandanten på Oscarsborg faller på sin egen urimelighet. Historien er for velkjent.

Hva som skjedde natt til 9. april på Horten, er nok mindre kjent. Admiralen hadde mottatt meldinger om at det var funnet sted kamphandlinger i ytre Oslofjord. «Otra» og «Rauma» ble sendt ut på bevoktning. Mineleggeren «Olav Tryggvason» beordret han forfalt ut i Hortens indre havn som forberedelse til de uroligheter som syntes å bygge seg opp 8. april. Sjefen om bord, kommandørkaptein Trygve Briseid, slo resolutt til mot tyske inntrengende styrker da tilfredsstillende reaksjon ikke ble oppnådd etter varsel ca. 0440 den 9. april. Ca. 0700 var trefningen over. 2 tyske minesveipere ble senket, 1 torpedojager ble så vidt skadet at den senere ble kondemnert, og krysseren «Emden» ble satt ut av drift for lengre tid. «Olav Tryggvason» hadde riktignok ubetydelige skader, men Horten, som forøvrig ikke hadde forsvarsstyrker tildelt, ble heftig bombardert fra tyske sjøstridskrefter fra utsiden og tysk luftangrep var ventet. (Og det kom.) Det kan vel neppe påstås at admiralen ble overtalt til å overgi seg?

PER K. WILHELMSSEN, Oslo

Krigsseilerne

I et innlegg i Aftenposten 2.5. går Helge A. Amundsen til angrep på fhv. stortingsrepresentant Geirmund Ihle som angivelig skal ha hevdet at dekoreringen av sjøfolkene etter krigen «overalt ble gjennomført under verdige og hyggelige former». Her har nok Helge Amundsen misforstått det Geirmund Ihle i sin tid skrev om dette.

Amundsen har riktignok evig rett i at tildelingen av Krigsmedaljen og Deltagermedaljen til krigsseilerne i årene like etter krigen skjedde på en uverdigg måte. Men nettopp derfor ble det, da regjeringen Gro Harlem Brundtland i

110303

APR 9/5-1995
15